

Сценарій
виховного заходу

**“Умійте, діти,
природу любити”**

Захід підготували
класний керівник, вчитель 2 класу Г.С.Харчук
шкільний бібліотекар Т.С.Шевчук

Мета. Розширити знання дітей про природу, уявлення про красу українського довкілля. Розвивати вміння бачити красу рідного краю, оберігати і збагачувати природу, прищеплювати бажання берегти і захищати українське довкілля. Виховувати почуття відповідальності за стан навколишнього середовища, любов до рідної природи.

Обладнання. Штучні квіти, дерева для оформлення залу, мультимедійна презентація.

Ведуча. Ми вас вітаємо радісно і щиро,
Ми вам даруємо повітря свіжого ковток.
Ми вам бажаємо щастя й миру,
І хай природа усміхається вам кожен крок.

Ведучий. Доброго ранку, мрійні діброви,
Чисті джерела та синьоброві, -
Доброго ранку, щедрі поля!
Все, що нам душу розвеселя.

Ведуча. Все відбивається в краплі росини,
Все, що навколо квітне, співа,
Все, що ти бачиш і чуєш, -
Наше життя, наша радість жива.

Ведучий. Шепіт колосся, зілля цілюще,
Помах чайного дива-крила,
Все, наче казку, ти, невмируща
Рідна природо, людям дала!

Пісня «Моя рідна земля»

Ведуча. Мабуть, найбільшу насолоду і радість, найпалкішу любов до рідного краю викликає спілкування з природою. Вона завжди хвилювала і хвилює, чарувала і чарує людину. Шум голубої води, шепіт зелених дібров, спів дзвінкоголосих пташок, запах і розмаїття квітів - усе це викликає дорога серцю, ні з чим незрівнянна природа рідного краю. Як донести цю красу до людини, не зірвавши рослину, не вбивши тварину?

Ведучий. Багатьом, напевно, відомі слова О. Довженка з його «Автобіографії»: «Я завжди думав, що без гарячої любові до природи людина не може бути митцем». Читаючи твори українських письменників, ще раз переконуєшся у справедливості цих Довженкових слів.

1-а дитина.

Моя земля чарівна, наче казка!
Тут є усе: ліси, степи, поля,
Моря, озера, сонечкова ласка...
Зелені гори — дорога земля.
Найкраща в світі, світла, найрідніша,
Уся в барвінках, наче у вінку.
Заквітчана, красива, наймиліша,
І чути всюди пісеньку дзвінку.

2-я дитина.

Це Україна — наша рідна ненька,
Де над ставками верби в ряд ростуть.
В садочку квітне вишенька біленька,
А журавлі з криниці воду п'ють.
А ввечері тумани над рікою,
Мов білі лебеді, що тільки піднялись.
Пісні чарівні з радістю й журбою
У вічне небо стрімко понеслись.

3-а дитина.

Моя земля! Напоєна красою
І звуками, що в серденьку живуть.
Навіки ми пов'язані з тобою.
Одна у нас з тобою довга путь.

4-а дитина.

У цім краю домівка наша рідна!
Коріння наше і уся рідня.
І землю наше і уся рідня.
І землю цю нам берегти потрібно,
Про неї турбуватися щодня.

5-а дитина.

Щоб квітнув сад, родила добре нива,
Й земля була одягнена в ліси.
І щоб людина тут завжди була щаслива,
А на землі побільшало краси.

Ведуча. Природа! З дитячих років ми звикаємо до її чарівної краси. Любимо
бувати в лісі, в полі, радіємо спілкуванню з природою.

Пісня «Моя Земля»

Ведучий. Людина - це частина природи. І саме природі ми зобов'язані своїм
існуванням, своєю досконалістю, своєю могутністю.

Учениця.

*Хоч скільки б ти не жив на світі літ,
Та завжди викликає хвилювання
Оцей вишневий буйно пінний цвіт,
Рожеве яблуневе квітування.
В зеленому мереживі листків черемхи – молочно-білі,
Рясним дощем злітають пелюстки
І падають на трави гостролисті.
Біля дороги гілку нахилю,
Пахучу гілку вишні, ще з росою...
Он клен схиляє голову свою
Перед її чарівною красою.
Стоять сади в вінчальному вбранні,
І соловей весільну їм співає,
На росяних стежках веселка грає, -*

Серця радіють сонцю і весні.

Ведуча. Вдихнімо на повні груди повітря і замислімося над своїм ставленням до природи, щоб не перейти тієї грані, за якою здатен зупинитися час і зникнути простір. Ядерний апокаліпсис і екологічна криза - дві загрози, що нависли над сучасним світом. Тільки свідомі й рішучі дії людини можуть перешкодити бідам стати жорстокою реальністю.

Ведучий. Екологія. Це слово супроводжують мільйони цифр: кожна хвороба, вимерлий вид, забруднене повітря, води, ґрунти, тонни відходів. Цифри забуваються, а залишається слід у душі, доторкнутися якої можна тільки живим словом.

Ведуча. Надто тривожні «сигнали» подає природа, у храмі якої людина поводить по-варварськи. Стогін рік і морів, отруєного чорнозему болем вражає.

Учениця.

Ще назва є, а річки вже немає.

Усохли верби, висушли рови.

І дика качка тоскно обминає

Рудиментарні залишки багви.

І тільки степ, і тільки спека, спека,

І озирявин проблиски скупі.

І той у небі зморений лелека,

І те гніздо лелече на стовпі.

Куди ти ділась, річенька? Воскресни!

У берегів потріскались вуста.

Барвистих лук не знають твої весни,

І світить спека ребрами моста.

Стоять мости над мертвими річками.

Лелека зробить декілька кругів.

Очерети із чорними свічками

Ідуть уздовж колишніх берегів.

Ліна Костенко

Ведучий. Так, ми повинні дбати про те, щоб ці страшні рядки не стали дійсністю. Людина уявила себе царем природи, її законів: стала змінювати русла рік, осушувати й зрошувати землі, творити моря, літати в космос, зовсім забувши, що вона - лише маленька частинка Всесвіту, нехтуючи обережністю і відповідальністю перед віковичними законами природи. Довго терпить природа, та настає час - і це терпіння скінчиться. Вона жорстоко покарає своїх кривдників. Саме таким покаранням за безвідповідальність, байдужість і була аварія на Чорнобильській АЕС 26 квітня 1986 року. Тепер уже ні для кого не є секретом, скільки лиха вона накоїла.

Учениця.

Радіація

Десять літ крає світ радіація,

Десять літ у жалі наша нація.
Білий цвіт, що під чорним вже знаком є.
На гіркім попелищі оплакує.
До Дніпра я піду, запитаюся:
«Скільки, Дніпре, нам жити зосталося?»
Скаже хвиля, як в неї погляну я:
«Поки н'є мою воду земля моя».
У зозулі в гаю запитаюся:
«Скільки жити нам, пташко, зосталося?»
«Поки всі ще гаї не поплямлені,
Поки горло лікує роса мені».
В материнської пісні питаюся:
«Скільки жити нам, пісне, зосталося?»
«Поки ми, що в неволі каралися.
Мови рідної не відцуралися».
Поміж віт вже не плід - радіація,
Йде не наслідків - нас ліквідація.
Понад Прип'яттю - ілюмінація,
То від стронцію світиться нація.   **Василь Гей**

Пісня про Чорнобиль

Ведуча. Сценка «А БАБА ЯГА - ПРОТИ!»

Дійові особи: Лісовик Кікімора Баба Яга Чорт Страшко 1 Страшко 2 Природолюби (Лісова галявина: маленькі та великі ялинки, по центру великий пеньок. Спів птахів. Стоять страшки-дерева. Поява Кікімори (оглядається, ховається за дерева). На поляні з 'являється Лісовик.)

Лісовик. Дивно! Нікого! Невже я перший? Так боявся запізнитися, а бач — першим прийшов!

(Чути сміх Кікімори.)

Кікімора. Перший він прийшов! Та це я перша прийшла! Сиджу, чекаю, а нікогісінько кругом!

Лісовик. Як це ти перша? Я прийшов, тебе ще не було...

Кікімора. Була! Ти ж нікого крім себе не помічаєш... Володар лісу!!!! Лісовик! Який з тебе володар! Тебе давно вже ніхто не боїться... Подивися, до чого дохазяйнувався! В лісі бруду повно, ялинки перед новим роком люди позрубували, одні пеньки залишилися.

Лісовик. А тебе бояться? Тобі, звісно, добре, чисте озерце люди своєю діяльністю на болото перетворили. Вода в ньому така ж, як і ти, зелена!!!

Кікімора. Ах, я зелена! Та від розмов із тобою будь-хто позеленіє!

Лісовик. Що? Та що ти розумієш! Сиділа б уже у своєму болоті!

Кікімора. Зараз ти в нього сядеш!

(Починають ганятися один за одним. Бігають, будять страйків.)

Лісовик. Ну все, Страшків розбудили. Баба Яга за це по голівці не погладить.

Кікімора. Нічого не буде! Баба Яга веліла всім на цій галявині її чекати і Страшків це теж стосується... Повідомлення в неї для всіх важливе... (Звук польоту Баби Яги.)

А ось і вона сама!

Баба Яга.

В лісі у нас сталась біда,

Цього терпіти не можу вже я.
Негайно треба щось робити,
Ліс рятувати і не сидіти.
Всі з дитинства добре знають —
В лісі нечисть проживає.
Ми людей раніш лякали
І цим ліс оберігали,
Та тепер усе не так,
Нема спокою ніяк.
Не бояться лісового,
І Яга їм не страшна,
А Кікімора з болота
Не вилазить вже здавна.

Ну, всі в зборі? А де ж Чорт? Де його носить?

Кікімора та Лісовик. Як завжди запізнюється!

Баба Яга. Все, не можу більше терпіти в лісі людського свавілля, що вже про ліс говорити, якщо в центрі Бурині під Новий рік малесеньку ялиночку зрубали... А в парку, тут у нас бруду повно, — після свят обгортки з-під чіпсів, пластивців, цукерок більше, ніж соснових голочок. Вогнища палять, звірів лякають. Час нам усім об'єднатися, час діяти, треба ліс рятувати. Ось ялинка яка розкішна росла—кожного року ми тут збиралися, а тепер що? Один пеньок стирчить...

Лісовик. Ці підростуть і з ними таке ж буде...

(На останніх словах на роликах в "їжджає Чорт. Збиває з ніг Бабу Ягу і, не помітивши цього, застигає в ефектній позі.)

Чорт. Пенсіонерам привіт!

Кікімора (з жахом дивиться на Бабу Ягу і штовхає в бік Лісовика). Все... Тепер, точно все...

Баба Яга *(піднімається)*. Ну все! Зараз когось перетворюю на зайчика.

Кікімора. Бабуся Ягуся, миленька, не треба, він не хотів!

Лісовик. Він тебе не бачив!

Чорт. Так я... так... я...

Баба Яга. Зніми! Щоб я більше цього не бачила. Тебе в ліс запросили людей відлякувати, щоб біди тут не накоїли. А ти...

Чорт. Так я ...

Баба Яга. Мовчи вже! Дай слово сказати... Зібрала я вас, щоб порадитися. Ох, у ліс біда прийшла, йому потрібна термінова допомога! Люди тепер зовсім змінилися, лиш нажива на думці, нищать усе, ламають, дерева вирубують...

Страшко 1. Нас раніше хоч трохи боялися... Бувало, молодця заїжджого в трясовину затягнеш...

Страшко 2. Чи грибників у трьох соснах заплутаєш...

Баба Яга. А тепер вам хто не дає?

Страшко 3. Ага! Заплутаєш їх!

Страшко 4. Заманиш...

Лісовик. От раніше було! У лісі тиша, птахи співають, а тепер... Приходили тут дітки — відпочивали. Вогнище розпалили, мені гасити довелося, мурашник задля забави зруйнували, всю галявину сміттям засипали, галасували так, що я із-за пенькавилізти боявся.

Чорт. І пакості робити не треба! Вони самі кому хочеш такого нароблять...

Баба Яга. Все! А Баба Яга — проти! Будемо ліс рятувати!

Чорт. Тихо! (Всі прислухаються.) Чуєте! (Чути вигуки, сміх.)

Лісовик. Це вони... *(З острахом.)*

Кікімора. Хто вони? Кажі вже...

Лісовик. Ті, про яких я вам розповідав...

Баба Яга. Тільки цього разу в них нічого не вийде, не дамо їм мурашники нищити, звірів лякати, сміття в лісі розкидати.

Лісовик. Ой, що ж тепер буде...

Баба Яга. Поки що всі в укриття, а там щось придумаємо...

(Нечисть ховається, Страшки знову стають деревами, на галявину заходять «юні природолюби».)

«**Природолюб**» 1. Ох і краса! Це те, що нам треба. Зробімо тут привал!

«**Природолюб**» 2. Так, дівчата, квітів побільше наривайте, прикрасимо галявинку...

А ти не стій — гілок зелених іди наламай, будемо курінь робити, так... що ще...га?

Багаття велике розпалимо, тож хмизу назбирати треба, його тут у лісі повно...

(Усі розходяться, залишаються двоє.)

«**Природолюб**» 1. Класно ти придумав!

«**Природолюб**» 2. Ще б пак! Не даремно ж наш загін називається «Зелені друзі».

«**Природолюб**» 1. Я не знаю, хто ще так любить природу, як ми...

«**Природолюб**» 2. Он інші загони — з чим підуть у ліс, з тим і прийдуть, не те що ми...

«**Природолюб**» 1. Пам'ятаєш, як дерево зрубали і перед наметом поставили? Воно 3 дні як живе стояло!

«**Природолюб**» 2. Он Сергій мурашок любить — завжди мурашники в лісі ворушить, щоб їм не тісно там було!

«**Природолюб**» 1. А Олег усі пташині гнізда знімає з дерев і на землю кладе — пташенята якщо випадуть, не розіб'ються.

«**Природолюб**» 2. Щоб по-справжньому любити природу — треба бути дуже мужньою людиною! Олега он як птахи поклували, а Сергія мурашки покусали... теж боляче.

«**Природолюб**» 1. Добряче нам дістається, та здаватися ми не збираємося.

«**Природолюб**» 2. Ходимо всі в синяках та гулях. Нас так і називають — «Зелені друзі».

«**Природолюб**» 1. Не знаю, що б сталося з рідною природою, якби не ми!..

«**Природолюб**» 3. Ну що, гарні квіти я назбирала? Музику вмикай— танцювати хочу!

«**Природолюб**» 4. Та голосніше роби, а то тваринкам сумно в лісі без музики...

(Вмикають музику, починають танцювати і вигукують.)

«**Природолюб**» 1. Потанцюємо, а тоді вогнище розпалимо!

Сміття подалі від цього місця викидай... за отим деревом...

«**Природолюб**» 2. А класно тут у лісі, комарі тільки кусаються, виламаю гілку — відганятиму *(підходить до Страшка — той його лякає.)*

(Змінюється музика (звучить грізна мелодія)— Страшки оточують дітей у кільце, виносять усі декорації, залишаючи пусту сцену з купами сміття.)

«**Природолюб**» 3. Ти бачив, щоб дерева рухалися?

«**Природолюб**» 4. Мені здається, що ми спимо...

«Природолюб» 5. Навіщо ти поліз до того дерева???

«Природолюб» 1. Спокійно, це сон!

«Природолюб» 2. Де подівся ліс?

«Природолюб» 3. Де поділися квіти? Чому я не бачу дерев?

«Природолюб» 4. Що за сморід і сміття навкруги!

(Поява лісових мешканців.)

Баба Яга. Не подобається?

«Природолюб» 1. Хто ви і що сталося?

Баба Яга. Що сталося? А ось що сталося! Таким стане ліс, якщо ви не зміните своє відношення до нього.

«Природолюб» 3. Я не бачу тут ніякого лісу.

Страшко 1. Правильно, ліс щезне...

Страшко 2. Кожна зламана гілка, кожна зірвана квітка, кожний спійманий метелик — це рана, завдана лісові.

Страшко 3. Якщо таку рану завдаєш ти, твій товариш — що стане з лісом?

Страшко 4. Замисліться — кожного тижня на землі зникає один вид рослин, щороку — один вид тварин!

Страшко 1. Ліс годує, лікує, дає наснагу, прохолоджує влітку, зігріває взимку.

Страшко 2. Ліс — це не тільки легені нашої планети. Він — охоронець вод і ґрунтів. Ліс дає людині безцінну деревину, гриби, ягоди; звірам і птахам — житло і харчі.

«Природолюб» 1. Що ж ми наробили?

«Природолюб» 2. Я не думав, що виламана гілка, зірвана квітка, розпалене багаття може призвести до таких наслідків.

Кікімора. Зміни навколишнього середовища через господарювання людини зменшують площі, зайняті лісом, а це призводить до зменшення кількості тварин, птахів.

Лісовик. Люди, якщо ви не зміните своє відношення до лісу — на вас чекає екологічне лихо.

«Природолюб» 3. Треба негайно це припинити. Ще ж не пізно все змінити?

«Природолюб» 4. Не пізно врятувати ліс? Навчіть нас, як виправити цю помилку.

Всі. Ми хочемо врятувати ліс...

Баба Яга. Є вихід! Ліс можна врятувати, але для цього потрібно об'єднатися, всім разом стати на захист Зеленого дива.

Лісовик. Природу треба поважати, берегти, любити та охороняти.

Щоб із нашої планети не зникли ліси, треба насаджувати нові дерева.

Кікімора. А квіти! їх не треба нищити, нариваючи великі оберемки, краще милуватися ними тут, у лісі.

Чорт. Шум, гучна музика лякають лісових мешканців.

Баба Яга. У нас тут своя музика, тільки треба вміти її слухати. (*Чути спів птахів.*)
Чуєте?

«Природолюб» 1. Як гарно, я не помічав цього раніше.

«Природолюб» 2. Я знаю, що ми можемо зробити!

Усі. Що?

«Природолюб» 2. Ми повинні розказати всім, як важливо цінувати те, що ми маємо?»

Баба Яга. Правильно. Ви можете зробити дуже багато. Повертайтеся додому,

розкажіть людям, що ліс потребує допомоги, вашої любові. Надавати допомогу всьому живому на землі повинен уміти кожен із нас, щоб стати добрим захисником і дбайливим господарем рідної природи.

«Природолюб» 1. Я клятву дам усім, хто чує мене,
Що буду я любити все те,
Що є живе й зелене.

Плекати буду ліс я,

«Природолюб» 2. Зеленою повинна бути вся земля моя.

Для цього сили я не пожалію,

І буду все робити, що умію.

«Природолюб» 3. Свої знання я другу передам —

Це чесне слово даю я усім вам!

Всі герої повертаються на сцену.

Баба Яга. Хочу вам я побажати:

Хай ця історія навчить

Лісовик. Ліс любити й берегти,

Правильно на світі жить!

Страшко 1. Допомоги просить ліс,

Ти йому допоможи —

Страшко 2. Не рубай, а посади,

Й інших теж цього навчи.

Кікімора. Адже ліс — планети зелені легені,

Хай ростуть, буяють ліси зелені,

Чорт. Станьмо всі на захист зеленого дива,

Баба Яга. Буде хай планета Земля красива!

Учень 1. Що ж це сталося з нами, люди?

Це ж як так, то нічого не буде.

Ні річок, ні гаїв, ні криниць,

Ні комах, ані звірів, ні птиць.

Учень 2. Ані квітів, ні трав, ні повітря.

Ні людей!!! Хоч тепер вже - повірте.

Зупинімось – останній є шанс,

Оглянімось – благаємо вас.

Учень 3. Все задумано мудро в природі,

Жити всьому у мирі і в злагоді.

Річка хай куди хоче тече,

Пташеняті підставлю плече.

Учень 4. Як зрубаємо дерево – вмить

Поспішаймо хоч два посадить.

Як асфальт – то не через калину,

Джерельце – хай не знає зупину.

Учень 5. Полюбімо природу палко,
Не топчімо ногами фіалку...
Як розоримо світ оцей вщерть,
Вирок нам без війни буде: смерть.
Зупинімось – останній є шанс.
Ця планета не тільки для нас.

Пісня «Не дразните собак»

Ведучий. Природа — це велике і незбагненне диво, яке людині треба розгадати протягом свого життя. І, мабуть, немає дивовижнішої і таємничішої казки за саму природу. А скільки у ній непізнаного, нерозгаданого, величного і дивовижного! Лише будь уважний, умій роздивитися і прислухатися, збагнути і здивуватися. Природа — це справді велике диво!

Ведуча. За цю красу, за велике щастя — жити на Землі — ми повинні берегти природу, всю нашу планету, бо вона жива, вона просить нашої допомоги. Адже може статися так, що своєю нерозумною діяльністю людина знищить свій дім, блакитну і чарівну планету. А Земля одна, така красива, придатна для життя людини у всій Сонячній системі.

Вальс

Ведучий. Давайте будемо постійно думати про це і все робити для того, щоб зберегти Землю: насаджувати дерева, щоб шуміли ліси, бо вони дають кисень, житло і поживу для тварин і людей: очистимо річки, малесенькі струмочки і джерельця від бруду, щоб стала чистою і прозорою, здоровою вода, а тоді і люди будуть здоровіші; насадимо квітів, щоб красивим стало наше довкілля і дарувало кожному серцю красу і радість, задоволення і казку.

Ведуча. Бережіть природу, любі діти,
Я до цього все життя вас закликаю.
Хто байдуже ставиться до неї,
Той у грудях серденька не має.

Ведучий. Хто, як не ми поможем цій землі.
Вона стократ віддячить нам розмаєм.
Задумайтесь великі та малі
Яке багатство та красу ми маєм.

Ведуча. Прозорому всміхайтесь ранку,
Радійте кожному світанку,
Милуйтесь квітами у полі
І буде всього в нас доволі,
Звірят і птаство не чіпайте,
Дерева молоді саджайте.

Ведучий. Всі ми діти твої, наша люба Земля.
Ти з любов'ю скарбів нам даруєш чимало:
Стиглий колос хлібів і пісні солов'я,

І за це ми тобі красно дякуєм, мамо.
Всі ми діти твої і тим паче про те,
Де б то ми не були, пам'ятати всім треба.

Ведуча. Тож, нехай кожен з нас світлий день береже,

Шепіт листя і хвиль, і веселку у небі,
У долині туман, дивне сяйво зірок,
і метелик яскравий, що бавиться в лузі,
І комаху малу, і блакитний струмок
Маєм ми берегти, бо вони – наші друзі.

Ведучий. Крок за кроком прогрес нас веде уперед,
І, здавалося б, можемо краще ми жити.
То ж давайте планету свою збережем,
щоб щасливо жили і сміялися діти!

Пісня «Добрим будь!»

Ведучий. На цьому наш захід закінчується.

Ведуча. Дякуємо за увагу. До нових зустрічей.